

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			22-0093828	
CONTACTPERSOON		CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
		Directie		6 april 2022
ONDERWERP				
Input nieuwe bestuursperiode				

Geachte raad,

Op 30 maart jl. is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Zoals ik in mijn speech bij de installatie van de nieuwe raad al memoreerde, staat de raad voor een belangrijke taak en zullen keuzes en afwegingen in de komende vier jaar van grote betekenis zijn voor de toekomst van Westland. In vergelijking met andere gemeenten is Westland dynamisch en welvarend. Het kent een veerkrachtige en betrokken samenleving en innovatie en ondernemingsgeest zitten in het DNA. Ook de komende jaren zijn er belangrijke ontwikkelingen aan de orde.

Als voorzitter van de gemeenteraad geef ik de raad graag mee welke grote opgaven ik op dit moment zie voor Westland. En waarom ik me daarbij, met u, met extra aandacht wil richten op de ontwikkelingen binnen het tuinbouwcluster, de woonopgave in relatie tot aantrekkelijke dorpen en stad, het stevig positioneren van Westland in strategische netwerken, het realiseren van de light-railverbinding en de ontwikkeling van de campus en het Floraterrein.

Dynamisch en welvarend

Het tuinbouwcluster is sterk verankerd in de samenleving en de belangrijkste bron van inkomsten voor de inwoners. Als onderdeel van de Greenport West-Holland levert Westland een uitermate belangrijke bijdrage – ruim € 6 miljard - aan het Bruto Nationaal Product van Nederland.

De glastuinbouw levert naast economisch rendement ook andere effecten op. Westland is de meest dichtbebouwde gemeente van Nederland. Onze gemeente bestaat uit vele kernen met een stevige gemeenschapszin, waar mensen graag (blijven) wonen. Vanwege de centrale ligging tussen Den Haag en Rotterdam, de enorme werkgelegenheid en de sfeer die zich nog meer kenmerkt als 'dorps' en minder als stedelijk, zijn we een aantrekkelijk woongebied voor de eigen inwoners, maar zeker ook voor mensen van elders. We zijn een groeigemeente. We hebben relatief veel jongeren en ouderen en een groot deel daarvan is op zoek naar (meer) passende woonruimte.

Onze inwoners sporten veel, voelen zich veilig en zijn behoorlijk gezond. Het onderwijs en de kinderopvang zijn, mede door de groei van de bevolking en de vele jonge kinderen en jongeren, goed geregeld en ook op het vlak van cultuur is er een divers aanbod. De bereikbaarheid is de afgelopen jaren zichtbaar verbeterd en Westland loopt voorop in de omschakeling naar alternatieve energiebronnen, zoals geothermie.

Kortom, Westland is een prachtige, sterke en dynamische gemeente met inwoners die recht door zee zijn en van aanpakken weten. Een gemeente waarvoor ik mij graag samen met u inzet.

Investeren in de toekomst

Het tuinbouwcluster heeft momenteel te maken met grote onzekerheden. De oorlog in Oekraïne speelt daarin ontegenzeggelijk een rol. De snel stijgende energieprijzen zijn reden tot zorg. Deze kostenontwikkeling zal de energietransitie ongetwijfeld kunnen bespoedigen, waarbij het overigens wel de vraag is of deze snel genoeg vorm kan krijgen om de huidige dreiging voor de sector af te wenden. De ontwikkeling van geothermie zoals eerder ingezet vraagt daarom om voortzetting en wellicht zelfs intensivering.

Een andere kwetsbaarheid die zich al lange tijd doet voelen is de beschikbaarheid van personeel. Hoewel de sector in snel tempo automatiseert, blijven arbeidskrachten voor de productie in grote getale noodzakelijk. Daarnaast is goed en hoog opgeleid personeel van essentieel belang. Investeren in huisvesting voor tijdelijke arbeidskrachten en investeren in het opleidingsniveau vormen een centrale opgave. Het realiseren van een vakcollege en een goede doorlopende leerlijn tot en met HBO- en universitair niveau is essentieel als we de innovatieve kracht van Westland willen behouden. De ontwikkeling van de campus op het WHC-terrein zal daarin een cruciale rol vervullen. Met andere overheden en kennisinstellingen (Hogeschool InHolland en TU Delft) zijn hierover intensieve gesprekken gaande.

De ontwikkelingen zoals gedacht met het Floraterrein; de campusontwikkeling en de realisatie van nieuwe woon- en werkmilieus in een groene omgeving, mede in relatie tot de lightrail verbinding, zijn essentieel voor de toekomst van Westland. Maar ook de omslag naar andere energiebronnen zal hoog op de bestuurlijke agenda moeten staan. In mijn beleving heeft Westland niet eerder voor zo'n grote uitdaging gestaan. Deze situatie vraagt bestuurlijke moed, integraliteit in denken, creativiteit en slagkracht; niet van slechts een paar bestuurders, maar van ons allemaal.

Wonen en groen zijn heikele thema's

In ons dichtbebouwde gebied zal het ook de komende jaren een stevige opgave zijn om locaties te vinden om woningen te realiseren. Zeker als we dit ook willen combineren met meer groen. De druk op de woningmarkt is groot, doelgroepen verdringen elkaar zowel op de huur- als de kopersmarkt. Hoe en waar kan je snel bouwen, zonder de leefbaarheid of de economische ontwikkeling schade toe te brengen? Voeg daar de snel oplopende bouwkosten bij en het tekort aan vakbekwaam personeel en het zal duidelijk zijn dat hier een enorme opgave ligt. Er moeten keuzes worden gemaakt, de verwachtingen moeten worden gemanaged en een meer onorthodoxe aanpak is nodig. Dit vergt goede bestuurlijke samenwerking, goede samenwerking met partijen in de samenleving, maar ook het leren van de andere gemeenten en organisaties in het land die met vergelijkbare problemen kampen. Kortom, een open blik naar ontwikkelingen in de rest van het land, of wellicht zelfs in de wereld, kan ons helpen en inspireren.

Ontwikkelingen in de kernen

We staan voor de grote uitdaging om de grote ruimtelijk-economische en bereikbaarheidsvraagstukken die horen bij een dichtbebouwde 100.000 plus-gemeente het hoofd te bieden. Maar tegelijkertijd moeten we qua dienstverlening, leefbaarheid, voorzieningen en zorg/ondersteuning dichtbij de mensen in de kernen staan en oog hebben voor de ontwikkelingen aldaar.

In Naaldwijk zal deze bestuursperiode door u richting gegeven worden aan de ontwikkeling van de Verdizone. De bouw van een nieuw theater vraagt extra financiële middelen en een grotere locatie. In het gebied Verdilaan zijn er mogelijkheden om een nieuw en groter theater te realiseren in combinatie met woningbouw, de uitbreiding van de supermarkt, een passende parkeeroplossing en de verplaatsing van het busstation.

Voor Wateringen staat de realisatie van het centrumplan op de agenda. Keuzes zullen moeten worden gemaakt rond de mogelijkheden voor een tweede supermarkt en het parkeren.

Bij de realisatie van het centrumplan Poeldijk zal de aandacht vooral uitgaan naar de herontwikkeling van Dario Fo, met als voorkeursscenario betaalbare woningen op de verdiepingen en het Huis van de Buurt in de plint.

In Heenweg en Kwintsheul worden nieuwe woonwijken gerealiseerd om zodoende de leefbaarheid van ook deze kernen te vergroten.

Modern bestuur, grotere betrokkenheid van inwoners

Besturen van een gemeente vraagt om betrokkenheid: van bestuurders, van politici, van belangenbehartigers, van inwoners. Betrokkenheid vanuit kennis van de materie maar zeker ook omdat het de eigen woon- en leefomgeving betreft. Panklare oplossingen en voorstellen zullen meer en meer plaats gaan maken voor 'houtschoolschetsen', concepten of richtingen van denken. In samenwerking met anderen of wellicht zelfs in co-creatie zullen voorstellen opgewerkt worden en besluiten hierover genomen worden. Dat vraagt om een andere mindset bij de bestuursorganen van de gemeente (college en raad) jegens elkaar en jegens de samenleving.

Er zijn de afgelopen bestuursperiode de nodige stappen gezet. Daar zal vervolg aan moeten worden gegeven. Als voorzitter van college en raad ligt hierin voor mij een rol weggelegd en met de raad en het college wil ik graag lijnen uitzetten om dit verder te ontwikkelen.

Veel wensen, maar steeds minder financiële ruimte en keuzevrijheid

Net als alle andere gemeenten heeft ook Westland de nodige financiële problemen. De gemeenten worden steeds meer een uitvoeringsorganisatie van het Rijk. Er worden steeds meer taken bij de gemeente neergelegd. Daaraan worden steeds hogere eisen gesteld en er moet steeds meer en gedetailleerder worden geadministreerd en verantwoord. Maar de middelen die hiervoor door het Rijk beschikbaar worden gesteld zijn onvoldoende. Dit doet zich nog het sterkst voelen in het sociaal domein, maar feitelijk geldt dit voor de volle breedte van het gemeentelijk takenpakket. Er is nauwelijks nog speelruimte voor eigen keuzes. De financiële positie van de gemeenten maakte het altijd al noodzakelijk om keuzes te maken. Maar de speelruimte wordt steeds kleiner en er moet steeds vaker worden afgezien van het realiseren van zaken die wel wenselijk en soms zelfs noodzakelijk zijn. Dat maakt het besturen steeds lastiger. Het vraagt bovendien een goede communicatie met de samenleving, waar de verwachtingen over het financieel bijdragen door de gemeente toch altijd hoog gespannen zijn. Gelukkig staat Westland er in verhouding met vele andere gemeenten zeker niet slecht voor. Het perspectief wordt er in de komende jaren echter niet beter op. De grootste bedreiging vormen de toenemende kosten in het sociaal domein. Deze kosten zijn hoger dan de inkomsten en reeds genomen maatregelen hebben nog onvoldoende effect.

We groeien qua inwoneraantal, maar het gemeentefonds compenseert die groei onvoldoende. We worden geconfronteerd met grote prijsstijgingen die we niet gecompenseerd krijgen en het is on-

zeker wat de herijking van het gemeentefonds zal brengen. Dit perspectief van teruglopende inkomsten in combinatie met een toename van de zorgvraag voor ouderen en jeugd stelt ons in de komende periode voor de nodige dilemma's en afwegingen. Het vergroten van de effectiviteit van onze inzet, zoals een brede intake en sneller reageren op zorgvragen, is noodzakelijk. Tegelijkertijd zal het nemen van maatregelen die de jeugdigen en/of ouderen zullen raken onvermijdelijk zijn.

Knellende arbeidsmarkt ook voelbaar voor gemeentelijke organisatie

De krapte op de arbeidsmarkt is ook voelbaar voor de gemeentelijke organisatie. Het wordt steeds lastiger de openstaande vacatures, binnen redelijke grenzen, zowel kwantitatief als kwalitatief in te vullen. Naast een vrijwel structurele vacature ruimte van circa 10% is veel personeel nodig voor tijdelijke projecten of vanwege bijzondere expertise. Een situatie die vergelijkbaar is met vele andere (lokale) overheden. Dit vraagt het nodige van de ambtelijke medewerkers en organisatie. Flexibiliteit, prioritering, het maken van keuzes zijn onontkoombaar. Immers, de wensen vanuit het bestuur zijn alleen te realiseren met voldoende en goed gekwalificeerde ambtelijke medewerkers. Het noopt tot andere vormen van organisatie van werkzaamheden, van anders kijken naar budget-formatie-taken. Inspelen op een nieuwe werkelijkheid is meer dan ooit noodzakelijk en onontkoombaar.

Strategische positionering is noodzaak

De economische ontwikkelingen, de woonopgave, de Floraontwikkeling, de noodzaak tot het hebben van een lightrailverbinding en de financiële positie vragen niet alleen inhoudelijk aandacht. Het vraagt bovenal een goede lobby en positionering van Westland in het land en in de regio. Beïnvloeding van beleid en regelgeving aan de voorkant is vele malen effectiever dan reageren als beleid en regelgeving al zijn vastgesteld. Een bestuur dat iets wil betekenen voor Westland zit 'voor in de bus' bij landelijke en regionale ontwikkelingen. Dat betekent positie kiezen in belangrijkste strategische netwerken, maar ook goede contacten met de VNG, de provincie, andere gemeenten, het Rijk en de EU. De positie van Westland als de tweede economische gemeente van de provincie, de derde gemeente in Haaglanden, de vierde gemeente in de MRDH en de hoofdstad van de Greenport rechtvaardigt dit ook. Een goede en gerichte lobby-agenda, een goed en gericht relatiebeheer en een positie hebben waar men niet omheen kan, zal voor de langere termijn voor onze inwoners en het bedrijfsleven van grote betekenis zijn. In de profielschets voor de nieuwe burgemeester is dit alles in 2018 nadrukkelijk benoemd en ik wil daar als burgemeester ook zeker een belangrijke, continuerende bijdrage aan blijven leveren.

Ik wens u heel veel succes en wijsheid toe in de komende bestuursperiode en kijk uit naar een goede en constructieve samenwerking.

Hoogachtend,
de burgemeester van Westland,

B.R. Arends